

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 530-02/17-1/ EPA 1980-VII
Ljubljana, 21. 6. 2017

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela

Mnenje

k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS-B) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 75. seji 13. 6. 2017 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS-B), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložila skupina poslanke in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem.

Komisija predloga zakona **ne podpira**.

Komisija ugotavlja, da predlagatelji želijo omejiti vsebnost trans-maščobnih kislin (TMK) v prehrani in posledično zmanjšati pogostost pojavljanja srčno-žilnih, rakavih in drugih obolenj, ki so neposredno povezana z uživanjem TMK. Slednje naj bi se doseglo z omejitvijo največje dovoljene količine vsebnosti TMK v živilih na dva grama od 100 gramov celotne vsebnosti maščob. Slednje ne bi veljalo za naravno prisotne TMK v prehranskih izdelkih živalskega porekla.

Komisija je na svoji 55. seji 16. 6. 2016 že obravnavala vsebinsko primerljivo novelo istega zakona, ki jo je v obravnavo predložila ista skupina poslancev. Komisija tudi takrat samemu namenu predloga zakona v osnovi ni nasprotovala, a je bila pozorna na vse izpostavljene (bolj kot ne tehnične) zadržke do sprejema zakonodajnih sprememb v predloženi obliki. Posledično predloga zakona ni podprla in je pozvala Vlado RS k čimprejšnji predložitvi njene verzije novele zakona v zakonodajno proceduro.

Ministrstvo za zdravje pojasnjuje, da je že aktivno pristopilo k pripravi omenjene novele, a da bo slednja terjala malo več časa, saj je zakon že precej zastarel (sprejet je bil že pred vstopom Slovenije v EU) in na določenih mestih neusklajen z obstoječo evropsko zakonodajo. Tudi s tega vidika ministrstvo aktualni poslanski predlog ocenjuje kot neprimeren način reševanja problematike. Posledično se je lotilo priprave posebne uredbe o najvišji dovoljeni vsebnosti TMK v živilih, katere vsebino je uskladilo z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter strokovno javnostjo. Vsebina uredbe, ki bo v javni razpravi do 27. 6. 2017 in predvidoma sprejeta do konca letošnjega leta, temelji na lansko leto začeti raziskavi glede prisotnosti in uživanja TMK v prehrani, katere končni rezultati bodo znani šele leta 2018.

Omenjena uredba bo urejala omejitve vsebnosti trans-maščob v živilih, nadzorni organ in globe. Ker na podlagi veljavnega zakona sprejem te uredbe ni mogoč, jo bo na podlagi Zakona o kmetijstvu v vladno proceduro vložilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Po opravljeni obravnavi na Vladi naj bi bila uredba, v skladu s pravili glede prostega pretoka blaga, poslana še v postopek notifikacije k Evropski komisiji, tako da se njena dokončna uveljavitev predvideva konec letošnjega leta.

Ministrstvo za zdravje dodatno poudarja, da trenutno rezultati raziskave kažejo na to, da se je stanje v Sloveniji glede vnosa TMK izboljšalo, da pri splošni populaciji omenjen vnos ni kritičen, a da bi določene skupine (npr. študentje) lahko bile deležne večjega vnosa TMK od 2 gramov na 100 gramov živila. Posledično je treba zagotoviti zaščito zdravja prebivalstva in področje regulirati. S tem se strinja tudi Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki dodatno pojasnjuje, da predlagana novelacija veljavnega zakona tudi po njenem mnenju ni primerna za reševanje problematike uživanja TMK, saj bo zakon tudi zaradi večjega števila uredb, sprejetih na področju skrbi za varno hrano, treba celovito spremeniti.

Komisija je v zvezi z nadzorom nad TMK poudarila, da bi bilo ključno že v fazi dobave zagotoviti ustrezno deklariranje surovin oziroma izdelkov in ne bremena nadzora prelagati zgolj na gostince ter prehranske obrate, ki nabavljajo surovine, saj slednji niso zmožni sami, brez ustreznih analiz, ugotavljati ustreznosti sestave surovin, ki jih nabavljajo. Predstavnik Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je v zvezi z navedenim podal pojasnilo, da bo za nadzor nad vsebnostjo TMK v živilih zadolžena njihova uprava in ne gostinci. Nadzor pa se bo, v skladu z védenjem, da TMK lahko nastajajo med celotnim procesom priprave živil, vršil na več nivojih (tako pri dobaviteljih, gostincih (pregled nabavljenih surovin), kot v proizvodnji živil). Dodatno je bilo pojasnjeno, da pri zagotavljanju varnosti živil velja princip »od vil do vilic«, kar pomeni, da lahko vsakdo v verigi, ki nabavlja določeno surovino ali živilo, od dobavitelja zahteva dokaze glede vsebnost TMK v surovini ali živilu, ki ga nabavlja.

Predstavnik Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je podal tudi pojasnilo glede deklariranja surovin in njihove sestave oziroma kvalitete, in sicer, da se je možno odločiti za različne vrste sistemov regulacije. Bodisi za sistem (popolne) prepovedi, na podlagi katerega sploh ni možno, da se nezaželene snovi znajdejo v dobavni in proizvodni verigi hrane, bodisi za alternativno uvedbo sistema deklariranja surovin tudi v veleprodaji, ne samo v maloprodaji. Ministrstvo za zdravje je ob tem dodatno pojasnilo, da predlog prej omenjene uredbe predvideva uvedbo sistema prepovedi dajanja na trg surovin oziroma živil, ki vsebujejo TMK nad mejno vrednostjo, torej več kot 2 grama TMK na 100 gramov živila.

Na podlagi razprave in pojasnil komisija ob glasovanju predlogu zakona ni izrekla podpore.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

Mag. Nuša Zupanec, l.r.
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun, l.r.
predsednik komisije